

Datum : 17 oktober 2023
Onderwerp : Alkmaar 450 jaar Ontzet

Geachte leden van de raad,

Van Alkmaar de Victorie! Van 8 oktober 2022 tot en met 8 oktober 2023 hebben we met de inwoners, verenigingen en ondernemers van de gemeente Alkmaar het jubileumjaar Alkmaar 450 jaar Ontzet uitgebreid gevierd. Naast héél veel gezellige evenementen en activiteiten hebben we ook herdacht en gereflecteerd. Dit hebben we gedaan aan de hand van vier thema's - de 4 V's - die vandaag én in de toekomst belangrijk zijn voor alle inwoners, verenigingen en ondernemers van Alkmaar: vrijheid, verdraagzaamheid, verbondenheid en verscheidenheid. Met trots en dankbaarheid aan alle betrokkenen informeren wij u in deze brief graag in vogelvlucht hoe het jaar is verlopen. In aanloop naar de uitgebreidere evaluatie met een financiële paragraaf van de activiteiten en het vervolg van het jubileumjaar Na instemming van het college zal dit eindverslag naar de gemeenteraad worden gestuurd.

Initiatieven

We hebben met zijn allen heel veel losgemaakt in Alkmaar. Van de Boekfiets voor kinderen tot kleiduifjes maken met ouderen. Van muziek, theater, wandelingen tot aan onzichtbare monumenten. Van het vroege voorjaar de Gennissen Speldag in Koedijk, voor mensen met een beperking die niet in teamverband kunnen sporten, tot zuurkoolmaaltijden in de stad, in de wijken in het ziekenhuis én in onze zusterstad Bath

Mede op verzoek van de raad hebben we inwoners, verenigingen, stichtingen, bedrijven en clubs gevraagd om bestaande en nieuwe activiteiten onder het thema aan te melden en te organiseren. Dit is gelukt en zijn we op deze manier tot een samenhangend programma voor een breed publiek gekomen.

De initiatieven waren altijd inclusief en toegankelijk voor iedereen. Het was vooral vóór en door Alkmaarders. Onder het motto 'Iedereen doet mee'. Alle leeftijden, kinderen, jongeren, volwassenen, ouderen. Mensen die in een kwetsbare positie zitten, mensen met autisme etc. Voor jongeren die weinig prikkels kunnen hebben is er een speciale bijeenkomst georganiseerd.

Er hebben 51 gesubsidieerde activiteiten plaatsgevonden. Waarvan 25 in de stad, 15 in de wijken, 4 in de dorpen en 7 op meerdere locaties. We komen op meer dan 100 activiteiten uit als we de niet-gesubsidieerde activiteiten en de initiatieven door de 8 October Vereeniging en de gemeente mee tellen. Inclusief de vier grote evenementen: Het slotfeest op 8 oktober, 'Jungle in the sky', 'Met eigen ogen' en 'Vrij van Verzet'.

Een bloemlezing:

Enkele initiatieven die op eigen initiatief zonder subsidie van de gemeente hebben plaatsgevonden:

- Openingsweek ontzet op basisschool Adelbertus
- Tentoonstelling In het Houten Huis in de Rijk

- 2 lezingen Historisch café
- Nieuwe vrijheidsbeelden in het Stedelijk Museum Alkmaar
- Rondleidingen georganiseerd door het Regionaal Archief
- De ontwikkeling van het Grote Raam in de Grote Kerk

Een kleine greep uit de initiatieven die door vanuit projectgroep Alkmaar Ontzet 450 jaar zelf zijn ontwikkeld

- De compositie en de uitvoering van de Ontzetsuite carillon (stad en dorp)
- De Open Monumenten Dag (in de stad en de dorpen) stond ook in het kader van Alkmaar 450 jaar Ontzet
- Tentoonstelling 1572/1573 (in de stad, de wijken en de dorpen)
- De Stadswandeling met schrijfster Simone van der Vlugt en de stadsarcheoloog
- Simone van der Vlugt schreef ook een prachtig boek met als titel De stormachtige zestiende eeuw van Alkmaar en omgeving. Ook hield zij een lezing tijdens de herdenking van Alkmaars Ontzet in de Grote Kerk.

Onze eerste inschatting is dat tot 26 september ruim 26.000 mensen hebben deelgenomen en/of een bezoek hebben gebracht aan een van de activiteiten van Alkmaar Ontzet 450 jaar.

Marketing

De marketing en promotie van het jubileumjaar Alkmaar 450 Ontzet werd verzorgd door Alkmaar Marketing. De media-inzet bestond uit de eigen landingspagina www.alkmaarontzet450jaar.nl; een toolkit voor organisatoren van evenementen; een social media campagne met eigen kanalen op Instagram en Facebook; een eigen nieuwsbrief, advertenties in het Alkmaars Nieuwsblad, publicaties in diverse media en een special in de Stadskrant. Daarnaast zijn de website en het magazine Alkmaar Prachtstad intensief ingezet ten behoeve van het jubileumjaar. Tenslotte hebben City Dressing (banieren en reclamedoeken) en legale wildplak ervoor gezorgd dat Alkmaar 450 Ontzet overal in de gemeente gezien, gevoeld en ervaren kon worden.

Het Ontzet weekend

Het weekend startte vrijdag met de officiële onthulling van het Grote Raam in de Grote Kerk. Vervolgens de receptie voor de inwoners van Alkmaar. Zaterdag de officiële 8 Oktober Alkmaar Ontzet herdenking met een lezing van Simone van der Vlugt. Zaterdag waren ook er diverse activiteiten die door de 8 Oktober Vereeniging zijn georganiseerd, zoals de kinderoptocht en de grote optocht die veel bezoekers naar de stad bracht en de traditionele zuurkoolmaaltijd. In de avond op diverse plekken in het centrum optredens van de verschillende artiesten. Zondagmiddag 12.00 startte het programma met Shopping Day in de Langestraat en de Laat. Om 16.00 uur barstte het grote slotfeest los. Op het Waagplein, Ritsevoort/Koorstraat en de Platte Stenenbrug traden verschillende bekende artiesten op. Om 22.00 uur vond op het Canadaplein de afsluiting plaats met een fantastische lasershow.

Veiligheid

Gedurende de driedaagse festiviteiten in de binnenstad op 6, 7 en 8 oktober is het gehele gebied aangewezen als evenementterrein. Voor de samenwerking tussen de verschillende evenementbeveiligingsdiensten van de vier evenementlocaties en de door de gemeente ingezette beveiligers is er, voor het eerst, een mobiele meldkamer in de binnenstad geplaatst. Dit om samen met de horeca ervaring op te doen. Vanuit deze mobiele meldkamer zijn de verschillende hulpverleningsdiensten van de evenementterreinen en de overloopgebieden gecoördineerd. De mobiele meldkamer functioneerde goed. Alle geledingen hebben de mobiele meldkamer als positief ervaren. Er hebben geen noemenswaardige incidenten plaatsgevonden, behoudens de reguliere

incidenten die op een horecanacht in de binnenstad plaatsvinden. Zeker in relatie tot het aantal bezoekers. Op 6 oktober was het relatief rustig, op 7 en 8 oktober waren er naar schatting ca. 50.000 tot 60.000 bezoekers. Er waren elf, aan de horecagerelateerde, aanhoudingen op zaterdag. Daarnaast was er op 7 oktober een korte demonstratie. De kleine groep demonstranten, die kortstondig in de binnenstad zijn gesignaleerd, zijn dringend verzocht de route van de optocht te verlaten. Hieraan is gehoor gegeven. Op enig moment is er een kleine schermutseling geweest tussen omstanders en de manifestanten/demonstranten, Helaas waren er ook een aantal meldingen van geluidsoverlast. Dit betreuren we uiteraard. We bedanken de inwoners uit de directe omgeving voor hun begrip.

Duurzaam en schoon

Vanaf 1 juli 2023 gelden er landelijk nieuwe regels over het gebruik van wegwerpplastic. Daarom hebben de gemeente en een aantal horecaondernemers en organisatoren van evenementen in de aanloop naar de viering van Alkmaar 450 jaar Ontzet afspraken gemaakt over het gebruik van wegwerpbekers. Bezoekers betaalden voor een drankje € 0,50 extra voor de beker tenzij ze een gebruikte beker inleverde. Hiermee werd bevorderd dat bezoekers hun gebruikte bekertjes weer bij de bar inleverden. Ook was er een groot aantal bakken op de evenemententerreinen geplaatst die speciaal voor de gebruikte bekertjes bestemd waren. Bezoekers die naar huis gingen konden hier hun laatste beker in gooien waarbij € 0,20 per beker naar een goed lokaal doel zou gaan. De bedoeling hiervan is te zorgen voor minder zwerfafval en de bekertjes weer te kunnen recyclen. Dit slechts ten dele gelukt. Er lagen weliswaar wat minder bekertjes op straat dan in andere jaren maar de stroom van ingezamelde bekertjes was helaas te veel verontreinigd om te kunnen recyclen. Ook waren er veel bezoekers die niet bekend waren met het inleversysteem waardoor zij te veel voor een drankje hebben betaald. Op korte termijn zal o.a. met evenementenorganisatoren en de horeca worden geëvalueerd en zullen afspraken worden gemaakt om dit in de toekomst verder te verbeteren en een doorontwikkeling mogelijk te maken.

Afval

Stadswerk constateerde dat er minder bekertjes op straat lagen. Er was wel meer afval met name door de trays voor bekertjes en glazen die op straat werden achtergelaten. Een aandachtspunt is dat de ruimtes rond de cafés veegschon opgeleverd moeten worden. Op zaterdagavond is de Kanaalkade na de supportersactie extra schoongemaakt.

Afronding met organisatoren

Op 9 oktober heeft er een succesvolle afrondende bijeenkomst met alle organisatoren en andere betrokkenen bij de viering van Alkmaar 450 jaar Ontzet. Zij werden mede namens de burgemeester door wethouder Robert te Beest bedankt voor hun grote inzet, betrokkenheid en bijdrage. Veel organisatoren gaven aan dat zij aan de initiatieven en activiteiten een vervolg gaan geven en dat er nieuwe samenwerkingsverbanden zijn ontstaan.

Het Vervolg

Na het zeer geslaagde feestelijke weekend is Alkmaar 450 Ontzet niet klaar, het jubileumjaar duurt nog tot en met oktober en ook daarna zijn er nog enkele activiteiten. Op www.alkmaarontzet450jaar.nl staat een overzicht.

Zondag 15 oktober heeft de Victoriewandeling plaatsgevonden. Dit was een wandeling langs de Spaanse linies van 15.73 km door 1573 deelnemers. Tijdens de wandeling werd het verhaal van het Alkmaars Ontzet verteld en presenteerden vrijwilligersorganisaties zich.

Eén initiatief willen wij hier graag uitlichten: Het verhaal van Alkmaar Ontzet, door Stichting Het Grote Raam, op 20 oktober. Hoe verliep dat ontzet nu echt? Vieren we wat we denken te vieren? Of is het verhaal in ons hoofd gekleurd en onvolledig? Die middag wordt tevens het nieuwe boek van Harry de Raad gepresenteerd.

Daarnaast verschijnt het boek Onzichtbare Monumenten. De Alkmaarse beeldend kunstenaars Kees Oosterbaan en Rob Komen zijn samen op zoek gegaan naar deze onzichtbare monumenten in hun woonplaats. Een zoektocht naar verhalen over belevenissen in de persoonlijke levenssfeer van inwoners uit hun stad. Het boek is de verzameling van alle onzichtbare monumenten in Alkmaar die ingestuurd zijn door enthousiaste deelnemers aan dit unieke project. Het regionaal archief organiseert nogmaals een rondleiding 450 Jaar Ontzet langs unieke topstukken die het verhaal van Alkmaar Ontzet vertellen. Er komt een terugblik geproduceerd door Alkmaar Centraal, waarin uitgebreid wordt teruggekeken op het jaar. De planning is dat deze in november via YouTube en Alkmaar Centraal wordt uitgezonden. Als bijlage treft u een korte after movie aan. En uiteraard zal er eind oktober/begin november een terugblik met foto's in de Stadskrant worden gepubliceerd.

Alkmaar blijft deel uitmaken van het Samenwerkingsverband 1572/De Geboorte van Nederland, waar nog regelmatig projecten en communicatiemomenten uit voort zullen vloeien, zoals een nationale jongeren-top, een digitaal platform over de 80-jarige oorlog, aandacht voor de Pacificatie van Gent (binnenkort wordt de focus verlegd van de vier V's naar het thema Van Polarisatie tot Pacificatie, ondersteund door de V's Verbondenheid en Verdraagzaamheid).

Terugkijkend naar het jubileumjaar van Alkmaar 450 Ontzet kunnen we zonder aarzeling stellen dat we er niet alleen prachtige herinneringen bij hebben gekregen, maar ook een opdracht voor de toekomst. Vrijheid kan alleen bestaan op basis van Verbondenheid, Verdraagzaamheid en Verscheidenheid. Deze waarden zijn niet vanzelfsprekend en verdienen altijd onze aandacht.

We danken nogmaals alle vrijwilligers, initiatiefnemers, organisatoren, politie, medewerkers van de veiligheidsregio, ambulance, Stadswerk, handhaving, de 8 October Vereeniging, de horeca en de ambtelijke organisatie voor hun grote inzet en bijdrage om Alkmaar 450 Ontzet tot een groots feest te maken.

Het college van burgemeester en wethouders van Alkmaar

Bijlage

Film met een korte terugblik

<https://youtu.be/rIbVt2t0kU0>

